

RÅDSDIREKTIV 1999/74/EF

2002/EØS/03/11

av 19. juli 1999

om fastsettelse av minstestandarder for vern av verpehøner(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 37,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Rådet vedtok 7. mars 1988 direktiv 88/166/EØF⁽⁴⁾ om oppfyllelse av Domstolens avgjørelse i sak 131/86 (oppheving av rådsdirektiv 86/113/EØF av 25. mars 1986 om fastsettelse av minstestandarder for vern av verpehøner som holdes i batteribur).
- 2) I artikkel 9 i direktiv 88/166/EØF er det fastsatt at Kommisjonen innen 1. januar 1993 skal framlegge en rapport om den vitenskapelige utviklingen vedrørende hønens velferd under forskjellige oppdrettsformer og om bestemmelsene i vedlegget til direktivet, eventuelt ledsaget av passende forslag til endringer.
- 3) Ved rådsdirektiv 98/58/EF av 20. juli 1998 om vern av dyr som holdes for landbruksformål⁽⁵⁾, som er utarbeidet på grunnlag av Den europeiske konvensjon om beskyttelse av dyr som holdes for landbruksformål (produksjonsdyr), er det fastsatt fællesskapsbestemmelser med sikte på å gjennomføre de prinsippene som er fastsatt i konvensjonen, og som inneholder bestemmelser om at dyrene skal ha lokaler, føring og stell avpasset etter deres fysiologiske og etologiske behov.
- 4) I 1995 vedtok Den faste komité for den europeiske konvensjon om beskyttelse av dyr som holdes for landbruksformål (produksjonsdyr), en detaljert rekommandasjon som omfatter verpehøner.
- 5) Vern av verpehøner kommer inn under Fællesskapets ansvarsområde.
- 6) Ulikheter som kan vri konkurransevilkårene, hindrer at markedsordningen for dyr og animalske produkter virker på tilfredsstillende måte.
- 7) Kommisjonens rapport nevnt i nr. 2 ovenfor, bygger på en uttalelse fra Vitenskapskomiteen for veterinære spørsmål og konkluderer med at kravene til velferd for høner som

holdes i bur og i andre oppdrettsformer, er utilstrekkelige, og at visse behov ikke kan oppfylles i bur. Med hensyn til de forskjellige parametere som skal tas i betraktning, bør de høyest mulige standardene for å forbedre disse kravene innføres.

- 8) Det kan imidlertid i et tidsrom som skal fastsettes nærmere, fortsatt benyttes uinnredede bur på visse vilkår, blant annet dersom struktur- og plasskravene er forbedret.
- 9) Det må opprettholdes en likevekt mellom de forskjellige aspekter som skal tas i betraktning, både med hensyn til velferd og helse, økonomiske og sosiale aspekter og miljøvirkninger.
- 10) Det er hensiktsmessig å fastsette bestemmelser som gir medlemsstatene mulighet til å velge den eller de mest passende oppdrettsformer samtidig som det foretas undersøkelser av verpehønens velferd i forskjellige oppdrettsformer.
- 11) Kommisjonen skal framlegge en ny rapport ledsaget av egnede forslag som tar hensyn til rapporten.
- 12) Direktiv 88/166/EØF bør derfor oppheves og erstattes —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Dette direktiv fastsetter minstestandarder for vern av verpehøner.
2. Dette direktiv får ikke anvendelse på:
 - virksomheter med færre enn 350 verpehøner,
 - virksomheter med rugeeggproduserende høner.

Disse virksomhetene skal imidlertid fortsatt være omfattet av de relevante krav i direktiv 98/58/EF.

Artikkel 2

1. Definisjonene i artikkel 2 i direktiv 98/58/EF får anvendelse etter behov.
2. I dette direktiv menes videre med:
 - a) «verpehøner»: høner av arten *Gallus gallus* som har nådd en alder hvor de legger egg, og som holdes for produksjon av egg som ikke er beregnet til ruging.

(*) Denne fællesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 203 av 3.8.1999, s. 53, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 27/2001 av 30. mars 2001 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende nr. 30 av 14.6.2001, s. 5.

⁽¹⁾ EFT C 157 av 4.6.1999, s. 8.

⁽²⁾ EFT C 128 av 7.5.1999, s. 78.

⁽³⁾ EFT C 101 av 12.4.1999.

⁽⁴⁾ EFT L 74 av 19.3.1988, s. 83.

⁽⁵⁾ EFT L 221 av 8.8.1998, s. 23.

- b) «rede»: et eget sted til egglegging med gulvkomponenter som ikke skal inneholde hønsenetting som kan komme i berøring med fuglene, til en enkelt høne eller til en gruppe av høner (fellesrede),
- c) «strø»: løst, smuldrende materiale som gir hønene mulighet til å tilfredsstille sine etologiske behov,
- d) «nytteareal»: et areal med en bredde på minst 30 cm, en helling på høyst 14 % og med fri høyde på minst 45 cm. Redearealer inngår ikke i nyttearealet.

Artikkel 3

I henhold til oppdrettsformen eller -formene som er innført av medlemsstatene, skal medlemsstatene påse at eierne eller røkerne av verpehøner oppfyller de relevante bestemmelser i direktiv 98/58/EF og i vedlegget til dette direktiv, samt de særlige krav for hver av følgende oppdrettsformer:

- a) enten bestemmelsene fastsatt i kapittel I om alternative oppdrettsformer,
- b) eller bestemmelsene i kapittel II om uinnredede bur,
- c) eller bestemmelsene i kapittel III om innredede bur.

KAPITTEL I

Bestemmelser om alternative oppdrettsformer

Artikkel 4

1. Medlemsstatene skal påse at alle nybygde eller ombygde produksjonssystemer nevnt i dette kapittel, og alle slike produksjonssystemer som tas i bruk for første gang, fra 1. januar 2002 minst oppfyller følgende krav:

- 1) Alle systemer skal være utstyrt på en slik måte at alle verpehøner har adgang til:
- a) enten avlange førtroer med minst 10 cm plass per høne eller runde førtroer med minst 4 cm plass per høne,
- b) enten sammenhengende drikketrau med 2,5 cm plass per høne eller runde drikketrau med 1 cm plass per høne.

Dersom det brukes drikkenipler eller drikkekopper, skal det være minst én drikkenippel eller drikkekopp per ti høner. Når det er installert røropplegg med drikkenipler eller drikkekopper, skal hver høne ha adgang til minst to kopper eller to nipler,

- c) minst ett rede for hver sjuende høne. Dersom det brukes fellesreder, skal det være minst 1 m² redeplass per høyst 120 høner,
- d) passende sittepinner uten skarpe kanter og med minst 15 cm plass per høne. Sittepinnene skal ikke være plassert over strøet, og den vannrette avstanden mellom sittepinnene skal være minst 30 cm og mellom sittepinne og veggen minst 20 cm,

- e) et areal med strø på minst 250 cm² per høne, og strøet skal dekke minst en tredel av gulvarealet.
- 2) Gulvet i burene skal være konstruert slik at det gir tilstrekkelig støtte for alle de framovervendte tærne på hver fot.
- 3) I tillegg til bestemmelsene fastsatt i nr. 1 og 2, gjelder følgende:
- a) I oppdrettsformer hvor verpehønene kan bevege seg fritt mellom forskjellige nivåer:
- i) skal det ikke være mer enn fire nivåer over hverandre,
- ii) skal den frie høyden mellom nivåene være minst 45 cm,
- iii) skal drikke- og fôringsutstyret være fordelt slik at alle hønene har lik adgang,
- iv) skal nivåene være ordnet slik at ekskrementer hindres fra å falle ned på nivåene nedenfor.
- b) Dersom verpehønene har adgang til områder utendørs:
- i) skal det være flere utgangsåpninger som gir direkte adgang til utendørsarealet, og som er minst 35 cm høye og 40 cm brede og går langs hele bygningens lengde; det skal minst være en åpning på i alt 2 m per 1 000 høner,
- ii) skal områdene utendørs:
- tilpasses etter dyretettheten og jordens karakter for å forebygge enhver smitte,
- være utstyrt med ly for vær og vind og vern mot rovdyr, og eventuelt ha egnede drikketrau.
- 4) Dyretettheten skal ikke overstige ni verpehøner per m² nytteareal.

Dersom nyttearealet tilsvarer det tilgjengelige gulvareal, kan imidlertid medlemsstatene til 31. desember 2011 tillate en dyretetthet på 12 høner per m² tilgjengelig areal i de virksomheter som bruker denne oppdrettsformen 3. august 1999.

2. Medlemsstatene skal påse at minimumskravene fastsatt i punkt 1, får anvendelse på alle alternative oppdrettsformer fra 1. januar 2007.

KAPITTEL II

Bestemmelser om oppdrett i uinnredede bur

Artikkel 5

1. Medlemsstatene skal påse at alle bur nevnt i dette kapittel, fra 1. januar 2003 oppfyller minst følgende krav:

- 1) verpehønene skal ha minst 550 cm² burareal per høne målt i horisontalplanet, og dette burarealet skal kunne brukes uten begrensning, særlig skal flensplater mot skitt som begrenser dette arealet, ikke inkluderes i arealet,

- 2) en førtro som kan brukes uten begrensning, skal være installert. Lengden skal være minst 10 cm multiplisert med antall høner i buret,
- 3) med mindre det er installert drikkenipler eller drikkekopper, skal hvert bur ha et sammenhengende drikketrau av samme lengde som førhekken nevnt i nr. 2. Når det er installert røropplegg med drikkenipler eller drikkekopper, skal hvert bur ha adgang til minst to nipler eller to kopper,
- 4) burene skal være minst 40 cm høye over minst 65 % av burarealet og ikke under 35 cm på noe sted,
- 5) gulvet i burene skal være konstruert slik at det gir tilstrekkelig støtte for alle de framovervendte tærne på hver fot. Gulvet skal ikke helle mer enn 14 % eller 8°. Når gulvet er laget av andre materialer enn hønsenetting med rektangulære masker, kan medlemsstatene tillate større helling,
- 6) burene skal være utstyrt med passende kloslipere.

2. Medlemsstatene skal påse at oppdrett i bur nevnt i dette kapittel, forbyr fra 1. januar 2012. Dessuten blir det fra 1. januar 2003 forbudt å bygge eller ta i bruk for første gang bur som nevnt i dette kapittel.

KAPITTEL III

Bestemmelser om oppdrett i innredede bur

Artikkel 6

Medlemsstatene skal påse at alle bur nevnt i dette kapittel, fra 1. januar 2002 oppfyller minst følgende krav :

1. verpehønene skal ha:
 - a) minst 750 cm² burareal per høne, av dette skal 600 cm² være nytteareal; burets høyde, bortsett fra høyden over nyttearealet, skal være minst 20 cm alle steder, og ingen bur skal ha et samlet areal på mindre enn 2 000 cm²,
 - b) et rede,
 - c) strø som gjør det mulig å hakke og sparke,
 - d) passende sittepinner med minst 15 cm plass per høne,
2. en førtro som kan brukes uten begrensning, skal være installert. Lengden skal være minst 12 cm multiplisert med antall høner i buret,
3. hvert bur skal ha et drikkesystem tilpasset gruppens størrelse; når det er installert drikkenipler eller drikkekopper, skal hver høne ha adgang til minst to nipler eller to kopper,
4. inspeksjon, innsetting og uttak av høner skal forenkles ved hjelp av en gang med en bredde på minst 90 cm mellom burene og en avstand på minst 35 cm mellom gulvet i bygningen og burene på nederste nivå,

5. burene skal være utstyrt med passende kloslipere.

KAPITTEL IV

Sluttbestemmelser

Artikkel 7

Medlemsstatene skal påse at virksomhetene som er omfattet av dette direktivs virkeområde, registreres av vedkommende myndighet og får et identifikasjonsnummer som skal være et redskap ved sporing av egg som markedsføres til konsum.

Nærmere regler for gjennomføringen av denne artikkel skal fastsettes innen 1. januar 2002 etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 11.

Artikkel 8

1. Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre at vedkommende myndighet utfører inspeksjoner for å kontrollere at bestemmelsene i dette direktiv overholdes. Disse inspeksjonene kan utføres i forbindelse med kontroller for andre formål.

2. Fra et tidspunkt som skal fastsettes etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 11, skal medlemsstatene framlegge for Kommisjonen en rapport om inspeksjonene nevnt i nr. 1. Kommisjonen skal framlegge et sammendrag av disse rapportene for Den faste veterinærkomité.

3. Innen 1. januar 2002 skal Kommisjonen, etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 11, framlegge forslag med sikte på harmonisering av:

- a) inspeksjonene nevnt i nr. 1,
- b) format, innhold og framleggelseshyppighet for rapportene nevnt i nr. 2.

Artikkel 9

1. Veterinærsakkyndige fra Kommisjonen kan, i den grad det er nødvendig av hensyn til den ensartede anvendelsen av kravene i dette direktiv, i samarbeid med vedkommende myndigheter:

- a) kontrollere at medlemsstatene overholder nevnte krav,
- b) foreta kontroller på stedet for å sikre at inspeksjonene utføres i samsvar med dette direktiv.

2. Medlemsstaten på hvis territorium det foretas inspeksjon, skal gi de veterinærsakkyndige fra Kommisjonen all bistand som er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver. Resultatene av kontrollene skal drøftes med vedkommende myndighet i den berørte medlemsstaten før en sluttrapport utarbeides og distribueres.

3. Vedkommende myndighet i den berørte medlemsstaten skal treffe de tiltak som kan vise seg å være nødvendige for å ta hensyn til resultatene av kontrollen.

4. Nærmere regler for gjennomføringen av denne artikkel skal om nødvendig vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 9.

Artikkel 10

Innen 1. januar 2005 skal Kommissjonen framlegge for Rådet en rapport som er utarbeidet på grunnlag av en uttalelse fra Vitenskapskomiteen for veterinære spørsmål, om de forskjellige oppdrettsformene for verpehøner og særlig de formene som er omfattet av dette direktiv, med hensyn til både patologiske, avlstekniske, fysiologiske og etologiske aspekter og helse- og miljømessige virkninger.

Rapporten skal også utarbeides på grunnlag av en undersøkelse av de sosio-økonomiske følgene av de forskjellige oppdrettsformene og virkningen på Fellesskapets økonomiske partnere.

Dessuten skal den ledsages av passende forslag som tar hensyn til konklusjonene i rapporten og resultatet av forhandlingene i Verdens handelsorganisasjon.

Rådet skal treffe sin beslutning om slike forslag med kvalifisert flertall innen 12 måneder etter at forslagene ble framlagt.

Artikkel 11

1. Når det vises til framgangsmåten fastsatt i denne artikkel, skal lederen enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstat omgående forelegge saken for Den faste veterinærkomité, heretter kalt «komiteen», nedsatt ved beslutning 68/361/EØF⁽¹⁾.

2. Kommissjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalelsen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 205 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommissjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgi stemme.

3. a) Kommissjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.

b) Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommissjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommissjonen vedta de foreslåtte tiltakene og iverksette dem umiddelbart, med mindre Rådet med simpelt flertall har forkastet tiltakene.

Artikkel 12

Direktiv 88/166/EØF oppheves med virkning fra 1. januar 2003.

Artikkel 13

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter, herunder eventuelle sanksjoner, som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 1. januar 2002. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene kan, samtidig som det tas hensyn til traktatens alminnelige bestemmelser, på sitt territorium opprettholde eller innføre strengere bestemmelser om vern av verpehøner enn dem som er fastsatt i dette direktiv. De skal underrette Kommissjonen om alle slike tiltak.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 14

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 15

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 19. juli 1999.

For Rådet
K. HEMILÄ
Formann

⁽¹⁾ EFT L 255 av 18.10.1968, s. 23.

VEDLEGG

I tillegg til de relevante bestemmelser i vedlegget til direktiv 98/58/EF får følgende krav anvendelse:

1. Alle høner skal kontrolleres av eieren eller den som er ansvarlig for hønene, minst én gang per dag.
2. Støynivået skal holdes så lavt som mulig. Vedvarende eller plutselig støy skal unngås. Ventilasjonsvifter, føringsmaskiner og annet utstyr skal utformes, monteres, vedlikeholdes og drives på en slik måte at det oppstår minst mulig støy.
3. Alle bygninger skal ha tilstrekkelig lys til at hønene kan se hverandre tydelig og selv er klart synlige, kan undersøke omgivelsene visuelt og utfolde seg på vanlig måte. Dersom det er naturlig lys, skal vindusåpningene være ordnet slik at lyset fordeles jevnt i rommene.

Etter de første dagene med tilpasning, skal ordningen fungere slik at helseproblemer og atferdsvansker unngås. Den skal derfor følge en døgnrytme på 24 timer og inneholde en tilstrekkelig uavbrutt mørkeperiode på omtrent en tredel av dagen, slik at hønene kan hvile, og slik at problemer som svekkelse av immunsystemet og øyemisdannelser unngås. En periode med tussmørke av tilstrekkelig varighet bør overholdes når lyset dempes, slik at hønene kan sette seg uten forstyrrelse eller skade.

4. De delene av bygninger, utstyr og redskaper som kommer i berøring med hønene, skal rengjøres grundig og desinfiseres regelmessig, og i alle tilfeller hver gang burene tømmes og før en ny flokk med høner settes inn. Mens burene er i bruk, skal alle overflater og alt utstyr være tilfredsstillende rengjort.

Ekskrementer skal fjernes så ofte som nødvendig, og døde høner skal fjernes hver dag.

5. Burene skal være utstyrt på passende måte slik at hønene ikke kan slippe ut.
6. Anlegg med flere etasjer skal ha passende innretninger eller tiltak som gir mulighet for direkte og uhindret inspeksjon av alle etasjer og letter uttak av høner.
7. Burenes åpning skal ha en slik utforming og slike mål at en voksen høne kan tas ut uten at den påføres unødig lidelse eller blir skadet.
8. Med forbehold for bestemmelsene i nr. 19 i vedlegget til direktiv 98/58/EF, er alle former for operative inngrep forbudt.

For å forhindre fjærhacking og kannibalisme kan imidlertid medlemsstatene tillate nebbtrimming på kyllinger som er under 10 dager gamle og beregnet på egglegging, dersom trimmingen foretas av kvalifisert personale.
